Any XX. Núm. 994 — PREU: 10 Cènts. Barcelona, 21 d'abril de 1926

EN PATUFET

—Quin desvergonyiment, taverner! Poseu el nom de cada vi a damunt mateix de la bóta, i encara direu que no són batejats!

Els faraons es vengen

Bon punt la premsa mundial va escampar la nova del famós descobriment de la tomba de Tutankamen, o Tutankamón, a la Vall dels Reis, començaren les discusions i els comentaris, no sols sobre la importància arqueològica del descobriment, sinó sobre ço que pugui tenir de pietós i de cristià exhumar, en mig de la curiositat universal, un mort que feia més de tres mil anys que dormia el son definitiu, i la voluntat expressa del qual era la de no ésser inquietat en el seu repòs.

Efectivament; això de què uns arqueòlegs, no invocant altra cosa que l'interès científic o artístic, es presentin al cap d'unes brigades i remoguin la terra, esbotzin parets, penetrin dins dels sepulcres, en sotstreguin tots els objectes i pertorbin el repòs dels difunts, no sembla cosa gens decent.

Què dirien els espanyols d'avui si els arqueòlegs d'aquí tres mil anys remoguessin les tombes de l'Escorial, i emparant-se de les cendres de Carles V o dels ossos de Felip II, els convertissin en senzilles peces de museu? Què dirien els francesos i els anglesos contemporanis si podien presumir que una sort semblant és la que espera a les despulles de Napoleó o de la reina Victòria?

No hi ha dubte que la qüestió és per fer reflexionar els moralistes, molts dels quals, entre els mateixos anglesos, s'han pronunciat obertament contra la il·licitud d'aquestes profanacions.

Les controvèrsies respecte el particular s'han refermat ara amb ocasió de la mort de lord Carnarvon, el descobridor de la tomba de Tutankamen, succeïda no fa gaire, de resultes de la picada d'un insecte verinós, accident que els creients en els misteris egipcis d'ultratomba atribueixen al càstig dels antics deus del Nil.

Es clar que això no passa d'ésser una superstició, però no deixa d'ésser veritablement impressionant tot ço que es conta de casos semblants, o sigui de les misterioses condemnes d'ultratomba fulminades pels faraons egipcis contra llurs futurs profanadors. A títol només de curiositat és que les retreurem aquí, sense tractar de donar-hi altra valor ni més significació.

Els antics egipcis ocultaven misteriosament les tombes dels reis llurs, amagaven els cadàvers en complicadíssims laberintes subterranis; i, com darrera defensa, penjaven al damunt del pit de la mòmia un cartell fulminant, una maledicció contra els profanadors, segons termes redactats pels sacerdots d'Isis i d'Ossiris.

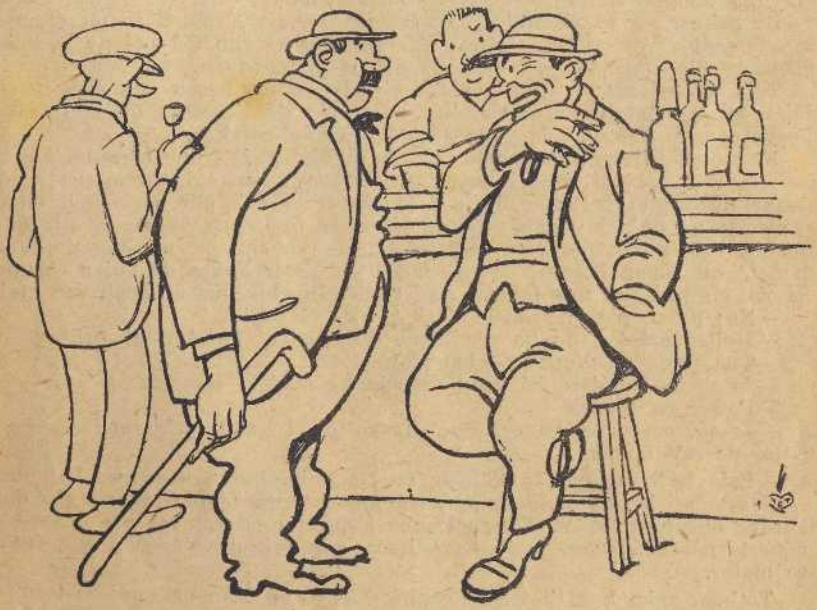
V. Seebedew ha escrit no fa gaire respecte a aquest particular en «Le Temps» un interessant article en el qual retreu la tràgica fi d'un arqueòleg anglès, el qual, havent descobert la mòmia d'un faraó, va enviar-la a Londres. Poc temps després el descobridor se'n va anar a l'Abisínia, on va morir en una cacera, de resultes d'haver estat atacat per un elefant, havent

sigut enterrat a la vora d'un riu. La seva família va anar des de Londres a l'Africa amb tal de recollir el cadàver, però no va poder aconseguir el seu propòsit, car el riu, en una forta avinguda, havia esllevissat part de la riba i se n'havia endut el mort. Alguns mesos després, uns egiptòlegs anglesos, havent examinat la mòmia, varen trobar-li damunt del pit una inscripció, que, desxifrada, deia ço que segueix: «Aquell que violarà les meves despulles finirà mort per una bèstia, i el riu, venjador, arrossegarà el seu cos».

Durant les excavacions de Sidon, per ordre de Napoleó II, va ésser portada al Museu del Louvre una mòmia en la qual va trobar-se aquesta maledicció: «L'emperador que intentarà violar la meva tomba morirà sense glòria, no reeixirà en cap de les seves empreses, els arbres que plantarà no llevaran fruit».

Es coneix bé prou que la raça gitana procedeix d'Egipte.

ABECÉ

—Què fa en Peret?
—El metge diu que el salvarà.
—Que me n'alegro! Doncs era un conflicte, ja que aquest xicot no té on caure mort.

L'EXTRAORDINARIA EXPEDICIO D'EN JEP GANAPIA

Una ascensió original

TAN aviat com varen haver pres la resolució d'adaptar-se a l'última moda, és a dir, d'engegar-se amb aparell sense motor, es varen fer els preparatius convenients i es prengueren les precaucions que exigia una temptativa tan temerària com aquella.

De primer, es va prohibir rigorosament que en Xanguet imités el motor; segonament es procedí a enlairar l'aparell fins el cim del pal de la telegrafia sense fils, lligant-lo allí amb els fils de la telegrafia.

Tots els tripulants, juntament amb els quatre herois que havien d'enlairar-se, contemplaven embadalits l'ascensió de l'aeroplà que pujava majestuosament amb l'ajuda d'unes cordes i una corriola.

El propòsit que havien concebut era enfilar-se dalt de l'aeroplà, i deixar-se anar des del pal, i així, tot planejant, dirigir-se a l'extrem de la costa, donar una volta pel mar lliure i avisar el vaixell que en aquell moment passés per a què els tragués del captiveri en què es trobaven. El pla no podia ésser més ben meditat, de faisó que es va aprovar per unanimitat, solament que quan l'aparell fou a dalt, i va ésser l'hora de pujar els quatre herois, els hi entrà una fal·lera de fer compliments que no acabaven mai.

—No; passi, passi; primer vostè que és el capità.

—Moltes gràcies. Jo no sóc home d'etiquetes. Passi vostè primer.

—Que passi en Xanguet abans que tots.

—Jo me'n guardaré bé prou de mancar així al respecte.

—Potser en Spetek.

—Jo no entendre res del que dir vostès, i quan no entendre no poder pujar de cap manera.

—Està bé!—exclamà, a l'últim, en Ganàpia, imposant-se per la valentia. —Ja que no hi vol pujar ningú; ja que tothom té por, jo mateix donaré l'ordre que hi pugi en Xanguet, que s'engegui ell tot sol per demostrar a aquests pobres senyors tan esveradissos, que es pot volar perfectament sense motor.

Tothom aplaudí a l'intrèpid capità, menys en Xanguet, qui es tornà més blanc que un home espantat.

—Ho has sentit, Xanguet?—li féu en Ganàpia, veient-lo indecís.

—Prou que ho sento, i molt que ho sento.

—Doncs, què fas parat?

—No ho sé pas. Ja fa estona que ho estic i tinc curiositat per veure quant temps ho estaré.

—Però no et dónes compte del paper que estàs fent, malaurat? No saps que hem acordat que siguis tu el distingit i, per tant, que t'engeguis tu sol?

—Sí, eh? Doncs jo he acordat per unanimitat que sol no m'engego—respongué resoltament en Xanguet.

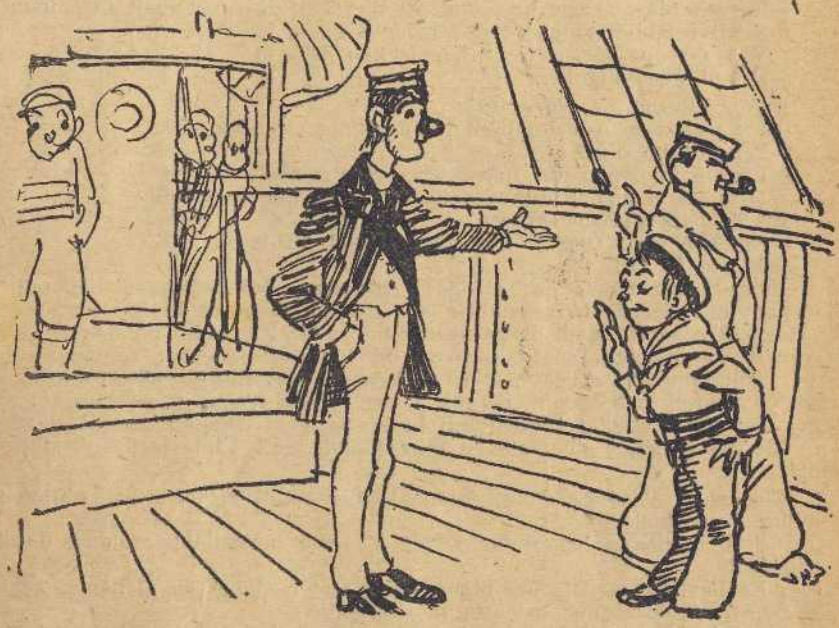
—Què és aquest respostejar?—el renyà en Ganàpia.

—Almenys que vingui en Spetek amb mi.

—No entendre.

—Si anem de cap, bé prou que t'ho faran entendre, home—féu en Xanguet, per encoratjar-lo.

I, en efecte, tan bon punt hagué acabat de pronunciar aquelles parau-

les, en Spetek es posà en moviment, tan decidit, que l'hagueren d'anar a atrapar al fons de tot de la bodega.

Triomfalment el varen pujar i allavors ja no hi va haver més remei. El capità Ganàpia decretà que si en Xanguet, com a timoner acompanyat d'en Spetek com mecànic, no s'enfilaven de seguida a dalt del pal per emprendre el vol amb l'acroplà, serien condemnats a cinc anys de pena capital.

Davant d'aquesta amenaça, ja no s'ho varen fer dir més. En Xanguet passà al davant i en Spetek seguí darrera seu.

L'expectació anà creixent a mesura que es va fer gran.

Els dos intrèpids pujaren per l'escala de corda amb la mateixa facilitat que jo pujo amb ascensor.

Quan foren a mig camí observaren que els mancava la meitat per arribar a dalt, i això els encoratjà tant que varen estar a punt d'entornar-se'n escales avall.

Per sort, en Ganàpia, tement-s'ho, els estava apuntant amb un revòlver de setze trets disparats.

Quan varen arribar a dalt de tot, un clam de joia i de triomf eixí de les gargamelles dels qui s'havien quedat a baix. Tots estaven orgullosos de la valentia dels altres.

Un cop a dalt, ja no es tractava més que d'una qüestió de detall.

Els dos minyons no havien de fer més que aposentar-se dins de l'aparell, rompre els cordills que el subjectaven i deixar-se caure planejant.

En Xanguet i en Spetek es varen mirar mútuament, especialment en Spetek.

—Em sembla que ens han enredat—digué en Xanguet molt ingènuament.

—A mi semblar-me que no—respongué ell.

—Vols dir que no ens trencarem la nou del coll?

—Tot el que vulguis.

—Vols dir que no planejarà?

—Jo, no!—respongué amb molta decisió en Spetek.

—Per què ho dius?

—Perquè jo enfilar-me, no. Deixar anar aeroplà sol, sí.

—Mira, és el que jo estava pensant d'ençà que som aquí.

Els de baix s'impacientaven.

—Ep, què fem? Que us heu adormit?—els cridaven.

—Ja va, ja va!

Immediatament els dos aviadors col·locaren les gorres en l'aparell, de manera que des de baix semblés que dessota la gorra hi anaven ells tots sencers. Tot seguit, amb un ganivet varen tallar les cordes i l'aparell es desprengué ràpidament, anant a xocar de punta directament contra un bloc de gel que emergia a cent passes de foca del vaixell. No podia negar-se que era un aparell molt xocant, perquè, sense motor i tot, va xocar quedant romput, esclafat i estellat en deu mil bocins talment com un aeroplà de debò.

Els dos aviadors s'ho estaven mirant amb molt d'interès des de dalt del pal.

Els demés s'havien abocat tots a la barana d'estribor per a contemplar millor l'espectacle.

—Si hi arriba a haver motor, ara s'hauria incendiat!—exclamà un dels tripulants.

—Es l'aventatge dels aeroplans sense motor—digué en Ganàpia, sentenciosament.—Encara que caiguin no s'incendien.

En aquell moment la veu d'en Xanguet exclamà darrera seu:

—I és l'aventatge dels aparells sense passatger, que per molt que s'estabellin no hi ha mai desgràcies personals.

I això que en Xanguet afirmava era tan evident que ningú no gosà contestar-li, i tots es quedaren silenciosos fins el pròxim capítol que es veurà com s'ho varen fer per sortir d'una situació tan apurada.

JIM-FIT

El suplement d'EN PATUFET, corresponent al present número, publica el segon fulletó de la interessant novel·la d'En Josep M.ª Folch i Torres, L'INFANT DE LA DILIGENCIA. Amb aquest suplement es regala el conte complet «Els préssecs», per Josep M.ª Folch i Torres

—Què li passa?
—M'he trencat de tant de riure.
—Ai, pobret! I, doncs, digui: com ha estat?
—He visitat la exposició dels ninots de «Virolet»!

Els Pomells de Joventut

FESTES DE SANT JORDI I DE LA MARE DE DÉU DE MONTSERRAT

Demà diumenge, dia 22, és celebrarà la gran festa organitzada en honor del gloriós Patró Sant Jordi, segons el programa que publicàrem en el número passat.

El matí el Directori, amb els Pomells que vulguin acompanyar-lo, ostentant llurs banderes, aniran a Sabadell a retre homenatge al gloriós Patró, en el seu altar de l'església de Sant Feliu, predicant el P. Josep Simó, Escolapi, i celebrant Mn. Josep Cardona.

A la tarda, al Palau de la Música Catalana, grandiós festival. Representació plàstica de «La Ventafocs»; pels infants del Pomell «Entre flors». Estrena de la sardana «Sant Jordi triomfant»; lletra d'en Josep Maria Folch i Torres; música del mestre Francesc Pujol. En aquesta solemnitat es farà tramesa al fundador dels Pomells de Joventut de Catalunya del seu bust en bronze; obra escultòrica notable de Francesc Carulla; costejada la fundició en bronze pels Pomells de Joventut barcelonins.

Dilluns, dia 23. — Els pomellistes són pregats de fer la tradicional visita a a fira de les roses i a la capella de Sant Jordi, al Palau de la Generalitat, ostentant el distintiu blau barrat.

A les 12 en punt del migdia, sia on se vulla que ens trobem, tots els pomellistes de Catalunya direm en alta veu o mentalment la següent oració: «Gloriós Cavaller Sant Jordi, Patró de la nostra terra, intercediu prop de Déu Nostre Senyor per a què doni pau i llibertat a Catalunya i posi amor al cor dels catalans».

Divendres, 27, dia de la Mare de Déu de Montserrat. — A les 7 de la tarda, en l'església nova de Santa Anna, amb assistència del Directori, es farà la Visita espiritual a la Mare de Déu de Montserrat, a la que queden convidats tots els Pomellistes i llurs famílies.

Farà el sermó el Doctor Albert Bonet, Pvre.

Diumenge, dia 29.—El Directori recomana als pomellistes l'assistència a la Missa solemne de Comunió que es celebrarà a San Just, organitzada, segons tradicional costum, per la Lliga Espiritual de la Mare de Déu de Montserrat.

FESTA A ESPARRAGUERA

El dia 29, amb assistència del fundador dels Pomells de Joventut, es celebrarà una festa organitzada pels Pomells d'Esparraguera, que promet revestir gran solemnitat.

El petit captaire

A la meva simpàtica companya Isabel Pahissa.

La neu cobreix els camps. Quin fret que fa!

Amb el sarró a l'esquena, unes grosses sabatotes que ja no poden contar-s'hi els forats que hi ha, uns pantalons que de tant en tant s'hi veu un finestral deixant entreveure la morada carn, un gec que es veu prou bé que és d'un de gran, camina tremolant un petit captaire, seguint les petjades d'algú que davant d'ell deu haver passat.

L' hivern és cru. Fa quatre dies que no s'ha deixat veure el sol i la neu ha tingut prou temps per a glaçar-se.

El petit vailet no té més que set anys, però sembla talment que sols en tingui cinc; petit, raquític, amb la cara esblanqueïda, no sols pel fret i l'abstinència del menjar, sinó pel mal tracte que li donen, va camí enllà sense saber on. Fa dos dies que camina, i la capa de neu que tot ho cobreix l'ha desorientat del camí que tenia de seguir, i va perdut, i per més esforços que fa no obira ni una casa on poguer demanar un tros de pa per l'amor de Déu. Dos dies que res ha menjat, i més que la fam que porta el fa tremolar l'esporuguiment d'haver-se perdut i no poder tornar a la cabana on viu la gent que el tenen.

—Una vegada era una rateta que escombrava l'escaleta... Una rateta? Ah, sí! La rateta de la mamà.

No ha conegut la mare, pobre menut! Mai ha pogut sentir la dolçor d'una carícia feta per una mà carinyosa. El nom de la dona que ens ha portat al món ha d'ésser beneït una i mil voltes; el nom de la mare omplena de joia tot el nostre cor, i quan en les fadigues i pesars de la nostra vida ens sentim decaure pel feixuc pès d'una desgràcia, l'instint primer que acudeix al nostre pensament és cridar a la mare, dolça paraula! Per lluny que sigui, i per més segurs que estem de què no ha de respondre'ns, surt aquest crit del fons del nostre cor, perquè al cridar-la ens sembla que ens alívia i ens dóna alè per seguir endavant. Pobre vailet! Ell no pot dir-ho així!

Va ésser trobat al mig d'un bosc per uns captaires. Un home i una dona de mals instints que el feien captar per gastar ells amb beure lo que ell recollia, i si a l'arribar no portava lo que li tenien assenyalat, el maltractaven fins a deixar-lo abatut, llançant-lo a un recó de la cabana sense menjar.

Tota la seva vida havia sigut igual. Trista, molt trista, sens un record de benaurança. Anava de poble en poble demanant caritat per l'amor de Déu, i al traspassar les places, on prenent el sol hi veia recollida tota la mainada jogant i rient, el pobre captaire es quedava parat davant d'ells, i es veia que per sos petits

ullets s'escapaven desitjos de romandro entre aquella quitxalla feliç. Però tot d'una s'enrecordava que estava perdent el temps i amb tota seguretat arribaria a la cabana sense la capta assenyalada, i, com sempre, sentiria damunt ses dolorides espatlles els durs cops d'aquella gent que ben poques vegades li donaven menjar.

I seguia caminant damunt de la neu que cruixia sota sos petits peus, mirant amb esverats ulls, si allà lluny podia distingir alguna casa.

No pogué més, i, extenuat pel fret i per la manca d'aliment, aquell pobre vailet caigué damunt la blanca alfombra.

Feia tres hores que romania allí igual com si fos mort. De prompte es sentí cruixir la neu, com si una cosa molt pesant pasés per damunt d'ella. Un carro ple de llenya anava camí enllà. El carreter veié que es destacava un punt negre en mig de la blancor del camí; deturà el carro i al veure al vailet el prengué entre sos braços tapant-lo amb la groixuda manta que ell portava, i arriant ben depressa el cavall, varen arribar al cap de poca estona a la masia.

Tots els esforços d'aquella bona gent semblaven inútils per a fer tornar a la vida al petit captaire. Per fi obrí els ullets, i amb un somriure dolç com mai havia fet, perquè mai en sa vida s'havia vist cuidat amb l'amorositat que sentia en aquells moments, remercià a n'aquella gent del bé que feien.

La febre s'apoderà d'aquella miniatura, a l'entrar amb la reacció del fret a l'escalfor i va estar malalt molts dies. Però per fi va sortir-ne degut als molts cuidados que aquella gent varen tenir-li.

Quan volgué reprendre el camí de la capta, aquella bona gent que durant la seva malaltia varen posar-li estimació, no el deixaren marxar, i al cap d'uns anys ningú hauria conegut a n'aquell noi tan gros i ple de vida, que fos aquell petit captaire raquític i malaltís que un dia Déu se'n va apiadar posant en son camí al bon llenyataire.

MONTSERRAT ALDAVÓ

—Que no hi arribes, Peret?
—Jo sí, és la pera que no arriba.

UN BON CONSELL

—Dispenseu si em fico allà on no em demanen, però jo de vós, donya Hipopòtama, em compraria una cotilla.

PEL·LICULA DE LA SETMANA

Suposo que tots vosaltres
deureu estar enterats
del succés magne e insòlit,
assenyalat i excepcional,
que registraran les cròniques
de nostra comtal ciutat,
i consignarà la història,
en un capítol apart,
com el de què el dia onze
d'aquest mes que està cursant,
en terme de Barcelona
no hi va haver cap atentat.

NYIC

L'espanyol i el francès

CONTEN que una vegada varen trobar-se anant pel món, un espanyol tossut—si no era de Saragossa, era de tocant-tocant—i un francès de la Bretanya que semblava nascut al peu de l'estàtua d'en Pignatelli.

I entre dos homes així, i patriotes de bona fe, no cal dir que varen embrancar-se tot seguit en una disputa que feia cara de no acabar mai, respecte a quin dels dos països tenia més valor espiritual.

La dialèctica francesa i l'exuberància espanyola s'apunyegaven de valent.

—Que si en Cervantes era espanyol...

—Que si en Molière era francès...

—Que si en Calderon...

—Que si en Corneille...

—Que si el Gran Capità...

—Que si Napoleó...

Cada paraula semblava una mossegada en el país de l'adversari.

I l'espanyol, retut per la vèrbola inestroncable del francès, que no acabava de dir, va recordar-se dels sants d'Espanya.

—Té de tenir en compte que aquest gènero es «dóna».

—Doncs cerquin un altre que es faci pagar; no em ve d'una pesseta.

L'AMOR D'AVUI

—Mira-t'ho com vulguis. La meva promesa és més rica que la teva.

—Ca, home; estic ben enterat. La meva tindrà doscents mil duros, i la teva sols vuitanta mil.

—Però tu tens un sogre de quaranta anys i sa i el meu en té setanta cinc i atrotinat. Vuitanta mil duros, al sis per cent, duren trenta cinc anys; són cent seixanta vuit mil duros que, sumats als vuitanta mil, fan doscents quaranta vuit mil. Què te'n sembla? Tinc raó?

—Ah! En això sí que no hi ha pas dubte possible: Espanya té més sants que França!

Ai, què li havien tocat al francés, qui era un devot de Joana d'Arc!

—I què ha de tenir Espanya!

I recomençaren la palestra amb més virior que mai.

—Un pèl de la barba em deixo arrancar per cada sant que Espanya tingui de més!—féu el francès, segur de la victòria.

—Un pèl de la meva per cada sant que Espanya tingui de menys!—respongué, amatent, l'espanyol.

Tot seguit van descapdellar el santoral respectiu, i, portats de zel patriòtic, a cada sant anaven arrencant-se un pèl de la barba.

La cosa anava posant-se malament. Són tants els sants d'una banda i l'altra! El francès tenia mitja galta pelada i sagnant; l'espanyol, mitja galta i un bocí de la barbeta de color de carmí

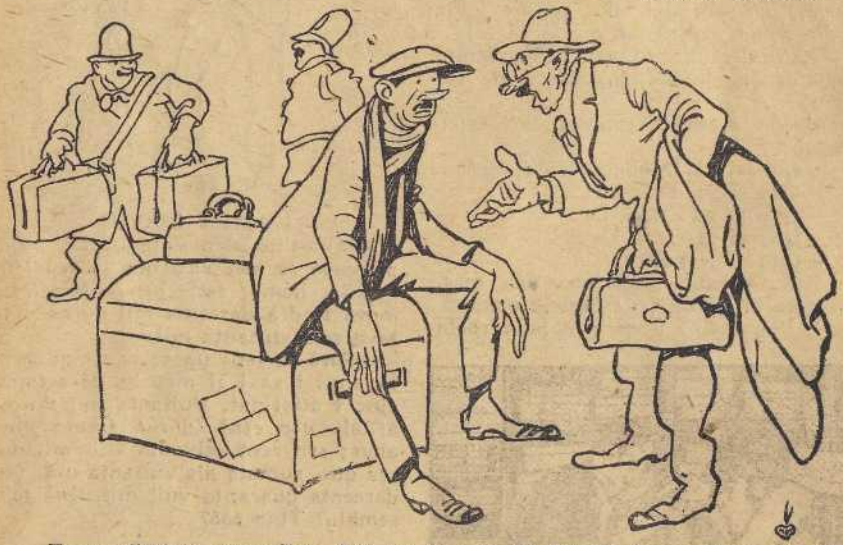
L'espanyol, poca paciència, ja començava a cansar-se. Demés, la cara li coïa i tenia ganes d'acabar.

Anava a donar-se, quan, repensant-se, tingué un acudit. No vacil·là. Va arrapar-se als pèls que restaven de la barba del francès, i, tirant amb força, va cridar, victoriosament:

—Els innombrables màrtirs de Saragossa!

I el francès, pelat, va tenir que donar la raó a l'espanyol, qui havia ben guanyat la partida.

CLOVIS EIMERIC

—Torno d'Itàlia esgarrifat. Allí tot és car. El dormir em costava setanta lires cada dia.

—Oh, el dormir rai, no em preocupa; perquè no em costa res, m'adormo desseguida.

Paper d'escriure «Pomells de Joventut»

Dibuixat per l'acuradíssim ninotaire Prat, tan conegut dels nostres llegidors, i estampat per la casa Salvatella i C.ª, de Terrassa, s'ha publicat un paper d'escriure a propòsit pels «Pomells de Joventut» i que fa ganes de tenir família, només que per escriure-li lletres.

En Prat hi ha posat un estol catalaníssim de petits patufistes, l'arca santa de la Fe i de la Pàtria, la Moreneta, la Caritat, una Sardana, i tot això amb or i colors, que fa d'allò més bonic.

Es una bona pensada, que els pomellistes agraïran de la manera que millor s'agraeixen aquestes finesses: comprant-ne una colla de capses sense regatejar. I sinó, al temps.

PÀGINES VISCUDES

El nou meritori

(Acabament)

Per anar a casa seva la Beatriu agafava l'autòmnibus de circumvalació.

Casualment el mateix que li convenia a en Jaume.

Perquè, cal fer saber que ara en Jaume ja es podia permetre el luxe d'anar a casa a cavall. Com que en ésser a fi del primer mes ja el varen apujar!

Així en tingué per pagar la mesada de la dispesa i abonar al sastre el primer tèrmini d'un trajo que s'havia fet a tant cada mes.

La primera vegada que es varen trobar a l'autòmnibus, ell no gosà moure's de la plataforma. La segona vegada no se n'adonà d'ella fins que es trobà assegut al seu costat.

De moment només la saluda sense gosar parlar-li. Quan el cobrador passà, ell anà a pagar per tots dos; però ella, molt formal, li va dir que això no estaria bé essent fàcil que coincidissin sovint. El regracià, tanmateix, molt agraïda.

Després, tampoc no gosava parlar-li perquè no sabia si això estava bé i si a ella li sabria greu.

Estigué temptat de preguntar-li si li dolia que s'hagués posat al seu costat, però va témer que no semblés massa intencionada la pregunta, feta només per a què ella li respongués que no.

I, heu's aquí que quan més capficat estava cercant a dir alguna cosa per trencar el silenci, ella se li girà tota amical per dir-li:

—Ja no s'enyora, ara?

En Jaume en tingué una agradosa sorpresa d'aquesta pregunta i li digué:

—Com ho sap que m'enyorava?

—Gran cosa! No veu que d'una hora lluny se li coneixia.

—Sí; és ben cert—confessà ell.—M'he enyorat molt. I, és més trist enyorar-se, si ho sabia!... Vostè potser se'n riurà, però tot em semblava fosc aquí a Barcelona els primers dies... Mai no ho hauria dit que fins la claror i la color de les coses es podessin enyorar...

—Dispensi; jo baixo aquí...—tingué d'interrompre's ella.

Ell la va veure baixar, seguint-la amb els ulls mentres l'autòmnibus reprenia la marxa.

En quedar sol, en Jaume sentí una alegria interior tan gran que no li cabia a dins del pit. Com s'ho hauria pogut esperar mai ell que una noia com aquella s'hagués preocupat de si s'enyorava!... Quin consol no hauria estat per ell si ho hagués pogut saber aquells dies que la tristesa el consumia!

En Jaume es sentia comunicatiu i amable, com acostuma a passar a les ànimes bones i ingènues quan estan sota l'acció d'una impressio benaurada.

En aquell moment, vingué a ocupar el lloc de la Beatriu un senyor de barbeta gris, retallada.

En Jaume féu acció d'enretirar-se cap el cristall, i ocupar-lo ell deixant el seu al passatger, però se'n va desdir, magnànim:

—No; ja pot seure-hi vostè aquí aprop del vidre, perquè jo baixaré aviat.

—«Cómo?»—li féu el senyor, traient-se «La Vanguàrdia» de la butxaca, i posant-se a llegir.

En Jaume no li contestà més que amb un signe vague, i es quedà assegut a la punta del banquet, al cantó del passadís, pensant en la Beatriu, amb una tendríssima complaença, evocant la seva veu i l'expressió xamosa de la seva cara en el moment que li havia preguntat si ja no s'enyorava ara.

A la tarda, al despatx, es sorprengué de trobar-la fent el mateix paper de sempre. Havia fet tant de camí ell amb els seus pensaments!...

Durant alguns dies no es varen trobar dins de l'autòmnibus. I això que en Jaume ja no ho fiava tot a la casualitat ara, sinó que sempre, abans de prendre'l ell l'auto, feia un xic de temps esperant que ella el prengués a la parada anterior. Però varen passar bastants dies sense que això succeís. La Beatriu, o anava per un altre camí, o bé se li havia anticipat sense que ell tingués temps d'adonar-se'n.

Això l'afligí bon xic al pobre Jaume, tement, en la seva humilitat, que ella no ho fes expressament.

Però, el dia que tornaren a coincidir, aquest dubte li quedà esvaït completament en veure la bona gràcia amb què ella el va saludar.

Aquell dia parlaren de coses del despatx. Ella es referí a aquell fet del dia que arribà tard. Ell li digué que del que més es recordava era del primer dia que entrà a la casa, quan ella sortí en defensa seva.

Un altre dia, a preguntes de la Beatriu, ell li explicà de quin poble era, i, amb els ulls plens de llum, relatà coses de la seva vida de camperol. Ella es fixà que quan anomenava algun indret de l'hisenda, semblava que en saborejava el nom.

—Encara hi tornaria de bona gana, veritat?—li preguntà ella.

Ell es mig arronsà d'espatlles, tot dient:

—Al començament que era aquí, ja ho crec que sí que hi hauria tornat de bona gana. Ara... Ara, no tant. Em penso que si ara hi tornés, ja enyoraria coses d'aquí...

I esdevingué tot vermell en dir aquestes paraules.

Quan baixà de l'autòmnibus, trobà a la plataforma en Valentí, qui la saludà amb un somrís irònic, ofensiu gairebé.

En baixar en Jaume també se'n

trobà allí i el saludà, molt atent, però l'altre va fer com si no l'hagués vist.

Aquella mateixa tarda, en el moment que en Valentí li trametia un taló i en Jaume el prenia de la seva mà, el tinter de la taula es tombà i la tinta s'escampà lamentablement per damunt de tots els talons.

En Valentí, abans de voler esbrinar qui havia estat el culpable, cridà:

—Veu que ha fet ara!

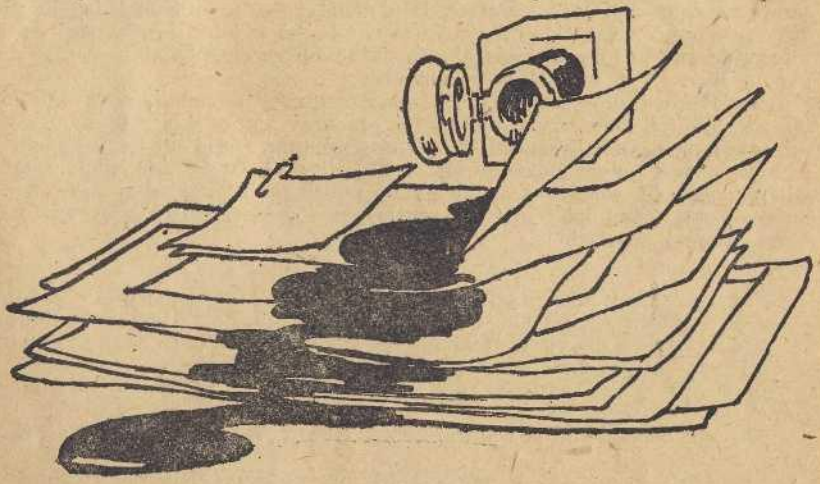
En Jaume es quedà tot sorprès, perquè havia estat el mateix Valentí l'autor d'aquella catàstrofe.

—No he estat pas jo...—començà en Jaume per excusar-se.

Però, en Valentí, ofegant-li la seva veu amb un crit, afegí, barroer i malagradós:

—Aviat està dit «No ho volia fer»! A veure com s'arregla ara això!

El cap de secció havia acudit i tal volta tingué la sensació de qui era

el veritable culpable, perquè, sense voler esbrinar res, recollí els talons, els examinà i després digué:

—Per sort no se n'haurà inutilitzat cap. El número i la quantitat es llegeixen perfectament.

Tot seguit, anant al seu despatx i tornant amb una ploma estilogràfica, la donà a en Jaume, tot dient-li:

—Tingui. La hi regalo perquè així no es tornarà a abocar el tinter.

En Jaume el regracià, confós, mentres en Valentí no podia ocultar el seu despit.

Aquell migdia, la Beatriu sortí ella mateixa a parlar d'aquell esdeveniment:

—Estic segura—digué—que ha estat ell el qui ha tombat el tinter, i gairebé m'atreviria a dir que ho ha fet expressament.

—Fa de mal dir...—es limità a respondre en Jaume.

—Massa que ho fa creure la seva actitud amb vostè...—tornà ella.

—Jo no gosaria dir tant... I menys pensant que en Valentí podés merèixer el seu afecte.

—Mai he pensat en tal cosa—respongué, vivament, la Beatriu.

Però, deixant el to irat amb què havia respost, afegí amb una naturalitat volguda:

—No he pensat mai en res d'això, i per tant em seria difícil dir qui podria merèixer el meu afecte, però ja li asseguro que no serà ningú que mostri esquifidesa de sentiments, sinó algú que se'm podés fer admirable per la seva generositat, la seva grandesa d'ànima i el seu heroisme.

En Jaume callà, i es quedà amb una gran recança a dins del cor.

Si alguna il·lusió s'havia forjat, queia en aquell moment destruïda als seus peus. Les paraules que acabava de pronunciar la Beatriu li havien sonat a l'oïda com un cop d'ales a l'impuls de les quals aquella noia volguda se li allunyava indefinidament.

Ja s'ho podia pensar! Com podia ésser que una senyoreta com la Beatriu, tan formosa, tan elegant, tan intel·ligent, anés a fixar-se amb un humil camperol com ell! Quin somniar, Déu meu! I tot perquè un dia ella havia dit que s'havia fixat en què s'enyorava. Com si pel fet de compadir-se d'un miserable que se li entrevessa al pas, ja aquell es cregués amb el dret d'ocupar un lloc en el cor de la compassiva.

Des d'aquell dia ja no va fer res per tornar a coincidir en l'autòmnibus, avergonyit més aviat d'haver-ho procurat algun cop. Ara només se la mirava com si amb l'esguard li volgués demanar perdó de les il·lusions que s'havia forjat, volent posar-se en el lloc d'aquell home admirable, heroic i valerós que ella somniava i que ell no podria arribar a ésser mai, tan humil com era i tan feble com es sentia per a poder pensar en realitzar mai coses grans i admirables.

* * *

Al cap de pocs dies d'aquests esdeveniments, un matí, quan en Jaume es posà a treballar, es trobà que s'havia descuidat la ploma estilogràfica en la jaqueta que acabava de treure's i que havia deixat com cada matí al quarto dels penjarrobes.

En Jaume s'alçà amatent per anar a cercar-la, i al cap d'un moment tornà tot trasbalsat.

Tots els dependents se'l miraren, menys en Valentí que va fer com qui no el sent.

—Està ben segur que la portava?—li preguntà un dels seus companys.

—Perfectament segur—afirmà ell.

—Allavors la seva afirmació és greu. Un o altre de nosaltres ha d'haver-l'hi pres la ploma—féu el mateix dependent, apioat per alguns altres.

Veient en Jaume el to que prenia l'afer, volgué deturar-lo, dient:

—Deixem-ho córrer i no en parlem més. Solament em dol perquè era un regal del nostre cap.

—Es que no pot deixar-se córrer una cosa així—tornà el dependent.—Es necessari que s'aclareixi aquest fet o sinó pot caure el dubte i la sospita damunt cada un de nosaltres.

El que això deia, mentres anava parlant, es mirava ben intencionadament en Valentí, qui seguia fent el distret; i, per tal d'associar-lo a la conversa que a tots interessava tant, li digué a la fi:

—No li sembla a vostè, Valentí, que és necessari que s'aclareixi aquest misteri?

—No cal pendre-s'ho tan a la valenta—féu aquest.—Potser se l'ha deixat a casa la ploma, o qui sap si se l'ha venuda.

En Jaume esdevingué pàl·lid com la mort.

Mirà de primer a son entorn com cridant a tothom a testimoni de l'ofen-

sa que en Valentí li feia, i sentí dintre seu un afany invencible de botre-li al damunt.

Moltes coses havia aguantat pacientment, però aquesta no la soportaria pas. Ara veuria la Beatriu si ell, quan convenia, no sabia ésser valent, forçut i admirable, venjant l'afrenta que acabava de rebre.

Mes, en anar a escometre'l, una mà el deturà, agafant-lo pel braç.

Era el mateix dependent que havia parlat, que li deia:

—No faci res, Jaume, que és això el que ell voldria, que vostè li pegués perquè el treguessin de la casa.

I, encarant-se amb en Valentí, afegí amb gran energia:

—No digui que l'ha venuda la ploma, perquè vostè ja sap on és.

—Mentida! Jo no sé res.

—A la butxaca li trobaria, perquè jo mateix he vist com vostè se l'amagava ràpidament quan jo anava a entrar al quarto dels penjadors.

—Mentida!—repetí el malaurat, sentint-se perdut.

En aquell moment entrà el cap de secció, i el dependent tingué d'explicar-li el que passava, per exigència d'ell.

En Valentí, encara intentà defensar-se, però el cap de secció acabà de desarmar-lo, dient:

—Ja que asseguren que vostè té la ploma d'en Jaume a la butxaca, demostri'ls-hi que van errats, traient davant de tots tot el que hi porta.

En Valentí es quedà aterrat. En un moment va comprendre la gravetat de la seva mala acció i en mesurà les conseqüències: l'expulsió de la casa, el disgust que donaria als seus pares, l'acusació deshonrant que pesaria al seu damunt... Volgué intentar una excusa, però en veure que tot al seu voltant no hi havia més que hostilitat i menyspreu per a ell, acotà el cap, vençut, groc com la cera, tremolant de despit i d'impotència.

—Es aquesta l'única prova que pot desvanèixer la sospita—repetí el cap de secció.—Deixi's mirar les butxaques.

En aquell moment, en Jaume, que feia estona que ni gosava mirar-se'l, li adreçà el seu esguard, i en veure'l tan angoixat en el trànsit d'haver de quedar deshonorat als ulls de tots, sentí dins la seva ànima un clam de compassió, i quan ningú ho podia sospitar, veieren que avançava vers el cap de secció i li declarava tot commogut:

—Perdoni que hagi provocat aquesta situació, però és el cas que ara recordo que m'he deixat la ploma a casa.

El seu superior se'l mirà, dubtant.

—Ho diu per excusar-lo.

—Li prometo. Ha estat una confusió meva... Creia estar segur d'haver-la portada, però ara ho recordo perfectament: la tinc a casa.

—Doncs, per què no es deixa mirar la butxaca?—insistí el dependent que havia acusat en Valentí.

Aquest es mirava en Jaume amb una mirada tan plena de reconeixença com d'admiració, mes en sentir que el dependent mantenia la seva acusació, deixà caure els braços desmaiadament, donant-se.

—Veiam, que ho digui per què no es deixa mirar les butxaques!—tornà el dependent.

Allavors en Jaume, afectant un aire de gran naturalitat, digué:

—Això tots ho faríem de no voler passar per una prova tan denigrant com és deixar-se escorcollar.

El cap de secció donà per acabat l'incident i tothom es posà a la feina.

Un silenci pregon regnà en l'oficina tot el matí.

El migdia, en sortint, en Valentí s'atansà a en Jaume i anà per parlar-li, però l'emoció el va vèncer i se n'anà sanglotant.

Aquell mateix migdia en la parada de l'autòmnibus trobà la Beatriu que esperava. En Jaume no gosava ni mirar-la. Es sentia avergonyit del que ell creia la seva feblesa.

—Avui sí que em deu menysprear, Beatriu—li digué ell, tristament.—Vostè que té com ideal un home heroic i valent, què deu pensar de mi que no he tingut ni cor no sols per castigar, sinó ni tan sols per a acusar al qui tant de mal m'ha fet!...

Ella se'l quedà mirant amb una gran dolcesa i admiració profunda; i, amb la veu tremolosa, que l'emoció entelava, li digué:

—Es ben al revés del que vostè pensa, amic Jaume, perquè quan li deia que sols podria donar el meu afecte a un home admirable per la seva grandesa d'ànima, per la seva generositat i pel seu heroisme, no concebia una acció tan gran, tan generosa i tan heroica com la que vostè ha realitzat aquest matí.

—Oh, Beatriu! Ho diu de veritat?—exclamà ell, radiant de joia.

—Ho dic amb el cor tremolant encara d'emoció—respongué ella, mirant-se'l tendrament.

... ...

En arribar a casa, aquell mateix migdia trobà una lletra d'en Valentí (dins la qual li acompanyava la ploma) demanant-li perdó, i dient-li tota la intensitat del seu agraïment.

JOSEP M.ª FOLCH I TORRES

El rite funerari japonès

Les mortals despulles del príncep Kito, mort, com és sabut no fa gaires dies, víctima d'un accident automobilístic en territori francès, han estat aconduïdes a l'Embaixada de París, en una de les sales de la qual s'ha guarnit la capella funerària en espera de l'arribada del vaixell japonès que vingui a recollir el cadàver del príncep.

Aquest ha estat col·locat en un taüt recobert de seda blanca, com si es tractés d'un albat, i voltat d'una pila d'objectes simbòlics estranys.

Ço que és més de notar, però, és una taula parada a la vora del difunt, damunt de la qual hi ha tot un «menú», que riguin-se'n vostès dels coberts de set pessetes del Ritz: un plat d'arròs, altre de peix, altre de llegums, altre d'espàrregs, un faisà rostit, i dolços i galetes per postres. Tal és l'àpat ofert als déus «manes» per a què siguin propicis al difunt.

Ara no els dic la temptació que ha de representar tan suculent «ressopó» pels que vetllen el cos. Així es que s'han donat cassos, al Japó, en què l'endemà de la vetlla, a la casa mortuòria, la família ha pogut comprovar amb satisfacció la total desparició dels queviures, creguda de bona fe que són els «manes» qui se'ls han menjat, quan, en realitat, els qui ho han fet són els «manos»... dels vetlladors.

JORDI BUSCA

ENDEVINA, ENDEVINETA

LOGOGRIF NUMERIC

12345678 En moltes cases ni ha.
6477858 Ciutat.
187238 S'usa molt en els forns.
32345 Joguina plural.
6743 Per viatjar.
525 Adjectiu numeral.
64 Beguda.
1 Consonant.

DOLORS VIÑAS I CAMPS.

XARADA

La Tecla, que per desgràcia,
és *dos terça* de naixement,
en Pau de un *u* excelent
l'acompanya desde Gràcia
fins al carrê *tot*, molt content.

EUDALD SALA.

TARJA

SR. DANIEL TUFOELEC

Combinar aquestes lletres de manera que donguin un poble de Catalunya.

JOSEP M.ª SALAS JULIÁ.

Solucions a l'insertat en el número anterior

A la xarada: **Filomena.** A la carta numèrica: **Filomena.**

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: Carrer Cardenal Casañas, 4 (Riera del Pi)

ELS «ESPECTACLES» DE ROMEA

Sota la direcció de l'eminent primer actor don Enric Gimènez

DEMA DIUMENGE DIA, 22, a les tres

Escollit programa per a infants

Molt aviat, l'interessantíssima rondalla, original d'En Josep M.ª Folch i Torres

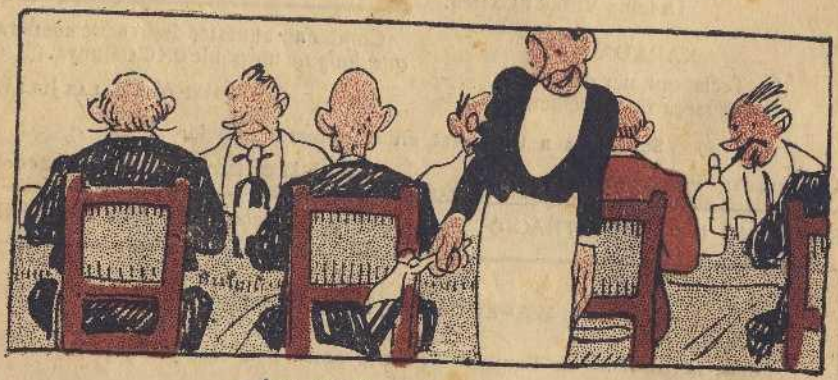
LA ROSABEL DE LES TRENES D'OR

Consulteu els cartells i els diaris per a assabentar-vos del programa.

Eduard i Josep Solà, impressors-València, 200-Telèfon 1282 G.-BARCELONA

—Una ampolla de xampany
sempre és cosa aprofitable.

—Ara veuràs el teu frac

convertit en gran cascada.